

TURISMENS ØKONOMISKE BETYDNING

Destination:
Destination Fredericia · 2019

Turismens økonomiske betydning i Fredericia Kommune 2019

Udarbejdet af:

VisitDenmark for Fredericia Kommune
Oktober 2021

Adresse:

VisitDenmark
Islands Brygge 43, 3.
2300 København S
Tlf. +45 3288 9900

Forside:

Daniel Villadsen

Forfattere:

Ammar Basim Al-Baharani

Studertermedhjælper hos VisitDenmark
E-mail: ammalb@visitdenmark.com

Martin Fønnesbech-Sandberg

Seniorøkonom hos VisitDenmark
E-mail: mfs@visitdenmark.com

© VisitDenmark 2021

Gengivelse af rapporten eller dele heraf tilladt med kildeangivelse.

Indhold

Om rapporten	4
Rapportens struktur	4
Hvad er turisme?	4
Dataændringer og nye resultater i forhold til turismens økonomiske betydning 2018	5
Sammenfatning	6
Turismeøkonomiske nøgletal for Fredericia Kommune	6
Resume: Turismens økonomiske betydning i Fredericia Kommune.....	7
1. Turismeforbruget i Fredericia Kommune	8
1.1 Turisterne brugte 974 mio. kr. i Fredericia Kommune i 2019	8
1.2 Danske turister står bag 84 pct. af turismeforbruget i Fredericia Kommune	10
1.3 Både forretnings- og ferieturismen er vigtig for Fredericia Kommune.....	11
1.4 Både hoteller og endagsbesøg er vigtige for turismen i Fredericia Kommune.....	12
1.5 Turisterne bruger flest penge inden for turismeprodukter	13
2. Samfundsøkonomiske effekter.....	14
2.1 Turismen skabte 656 mio. kr. i værditilvækst i Fredericia Kommune i 2019	14
2.2 Turismen bidrager til vækst i mange brancher	17
2.3 Turismen skabte i 2019 i alt 1.503 fuldtidsjob i Fredericia Kommune	18
2.4 Der skabes især beskæftigelse inden for turismeerhvervet	20
2.5 Skatteindtægter på 376 mio. kr. afledt af turismen.....	21
2.6 Turismeafledte skatteindtægter på 4,4 pct. af de samlede skatter og afgifter	22
3. Overnatninger og kapacitet.....	23
3.1 Mindre stigning i overnatningskapaciteten.....	23
3.2 Fredericia Kommunes feriehusene benyttes både af turister og ejerne selv	26
3.3 Overnatninger på hotel dominerer i Fredericia Kommune.....	26
3.4 Færre danske og udenlandske overnatninger i 2020 end i 2019	28
3.5 Turismesæsonen i Fredericia Kommune	30
4. Bag om rapporten	31
4.1 Døgnforbrug og overnatninger er centrale tal for turismens økonomiske betydning.....	31
4.1.1 VisitDenmarks beregning af døgnforbrug.....	31
4.1.2 Supplement til døgnforbrug for erhvervsturisme	32

4.2 Beskrivelse af turismesatellitregnskabet.....	32
4.2.1 Turismesatellitregnskabet kombinerer og konsoliderer data om efterspørgsel og udbud.....	33
4.2.2 Efterspørgselssiden.....	34
4.2.3 Udbudssiden.....	34
4.3 Ændringer i data og metode siden sidste rapport.....	35
4.3.1 Dataændringer og nye resultater i forhold til rapporten om "Turismens økonomiske betydning 2018".....	35
4.3.2 Nye data for små hoteller o.l. og campingpladser.....	35
4.3.3 Nye data for overnattende udenlandske familie/venner.....	35
4.3.4 Modelforbedringer og fejlrettelser i udregning af turismens afledte effekter.....	36
4.4 Usikkerhed i forbindelse med de turismeøkonomiske beregninger.....	36
4.5 Beregning af afledte effekter i LINE-modellen.....	37
LINE-modellens multiplikatorer.....	37
4.6 Kilder til overnatninger.....	39
4.7. Kilder til døgnforbrug.....	40
4.8. Turismebrancher og -produktafgrænsninger.....	41

Om rapporten

Denne rapport belyser turismens økonomiske betydning i Fredericia Kommune i 2019.

Rapporten analyserer turisternes samlede forbrug på destinationen og ser på, hvordan dette forbrug skabes. Det belyses, hvor meget forskellige typer af turisme bidrager med økonomisk, og hvilke produkter turisterne køber. Rapporten perspektiverer turismens størrelse i forhold til resten af Region Syddanmark og landet som helhed.

Turismens samfundsøkonomiske betydning for beskæftigelse, værditilvækst og skatteprovenu dokumenteres. Rapporten ser også på, hvordan de samfundsøkonomiske effekter fordeler sig på branchegrupper.

Rapportens analyser følger de internationale standarder for et regionalt turismesatellitregnskab (RTSA). Termen satellitregnskab er udviklet af FN og måler størrelsen af økonomiske sektorer, der ikke er defineret som industrier i nationalregnskabet. Turisme går dermed på tværs af brancher, da man følger turistens køb af varer og tjenester inden for forskellige produkttyper sammenholdt med udbuddet.

Den regionale, makroøkonomiske ligevægtsmodel, LINE, drevet af Center for Regional- og Turismeforskning (CRT), anvendes til beregning af de lokale samfundsmæssige effekter.

Rapportens struktur

Kapitel 1 omhandler turismeforbruget, mens der i kapitel 2 ses på de afledte samfundsøkonomiske effekter af turisternes forbrug. Kapitel 3 indeholder data om udviklingen i antal overnatninger og overnatningskapacitet fra 2008 til 2020 fra Danmarks Statistik. I kapitel 4 findes dokumentation for og beskrivelse af metode og datakilder.

Hvad er turisme?

Denne rapport følger den officielle, internationale definition af turisme, som lyder:

"Turister er en delmængde af rejsende, for hvem rejsen foregår uden for personens sædvanlige miljø, i mindre end et år og med andet formål end at være ansat på den besøgte lokalitet."

Definitionen betyder, at turisme i rapporten defineres og opgøres bredere, end man normalt finder i de officielle statistikker. Rapporten medtager således turisme, der normalt ikke indgår i fx Danmarks Statistiks overnatningsstatistikker. Det drejer sig om bl.a. turisme på små overnatningssteder, krydstogtturisme, endagsturisme, besøg hos familie og venner, turisme i lejede helårsboliger samt brug af eget eller lånt feriehus.

Dataændringer og nye resultater i forhold til turismens økonomiske betydning 2018

Rapporten afløser VisitDenmarks seneste opgørelse af turismens økonomiske betydning 2018 udgivet i 2020. Fra 2018 til 2019 er der sket nogle ændringer, der har en vis betydning og understreger, at *"Turismens økonomiske betydning"* er en strukturrapport og ikke en konjunkturpublikation, der kan sammenlignes direkte år for år. VisitDenmark har ikke genberegnet turismeforbruget 2018 med nedenstående ændringer, som er beskrevet i detaljer i kapitel 4, afsnit 3. Her skal de vigtigste blot nævnes kort:

- **Nye data for små hoteller og campingpladser**

En dataopdatering af overnatninger på små overnatningssteder opjusterer hotelturisters turismeforbrug. Før blev disse overnatninger opregnet på baggrund af en tilsvarende undersøgelse i 2016, hvor udviklingen i overnatninger på små overnatningssteder antog at følge udviklingen i store hotellers overnatninger. Opjusteringen er dermed udtryk for, at små hoteller, b&b o.l. havde højere vækst end de store hoteller fra 2016 til 2019. Campingturisters forbrug er marginalt berørt af ændringen, da de store campingpladser stadig fylder langt størstedelen.

- **Nye data for overnattende udenlandske familie/venner**

En dataopdatering af overnattende familie/venner fra udlandet opjusterer turismeforbruget marginalt, men giver nogle forskydninger mellem nationaliteter og kommuner, som nu opgøres mere detaljeret. Bl.a. er turismeforbruget i forbindelse med tyske og britiske familie- og vennebesøg lavere, mens det for amerikanere og hollændere er højere.

- **Modelforbedringer og fejlrettelser i udregning af turismens afledte effekter**

I forbindelse med Center for Regional- og Turismeforsknings (herefter CRT's) kvalitetssikring af overgangen til et nyt datahåndteringssystem har man forbedret modellen og rettet nogle fejl, der har betydning for udregningen af de afledte effekter. Bl.a. undervurderede den tidligere model turisternes skattebidrag, men overvurderede turismens samlede beskæftigelsesmæssige effekt.

Sammenfatning

Turismeøkonomiske nøgletal for Fredericia Kommune

Turisterne i Fredericia Kommune brugte i 2019 godt 974 mio. kr. under opholdet på destinationen. I 2019 foretog turisterne godt 455.000 registrerede overnatninger i Fredericia Kommune, hvilket er 6,8 pct. mere end i 2018. Fra 2019 til 2020 faldt overnatningerne 26,0 pct. til 337.000.

Turismeforbruget skabte, inklusiv afledte effekter, 656 mio. kr. i værditilvækst¹, 1.503 fuldtidsjob (årsværk) og 376 mio. kr. i skatteindtægter i Fredericia Kommune i 2019. Herved står turismen bag 2,9 pct. af al værditilvækst, 5,3 pct. af alle fuldtidsjob og 4,4 pct. af det samlede skatteprovenu i Fredericia Kommune.

Turismeforbruget har positiv betydning for den økonomiske aktivitet. Når Fredericia Kommune opnår én mio. kr. i turismeforbrug, er effekten i gennemsnit inklusiv afledte effekter 670.000 kr. i værditilvækst, 1,54 job (årsværk) og skatteindtægter på 390.000 kr.²

Oversigtstabel 1. Fredericia Kommune, 2019

Turismeforbrug i Fredericia Kommune, mio. kr.	974
Andel af destinationens samlede udbud, pct.	1,2
Største markeder, 2019	
Danmark	815
Sverige	21
Storbritannien	20
Forbrug på største kommercielle overnatningsformer, 2019	
Hotel – forretning	222
Hotel – ferie	108
Camping	32

Oversigtstabel 2. Samfundsøkonomiske afledte effekter, 2019

Turismeskabt værditilvækst, mio. kr.	656
<i>Andel af Fredericia Kommunes samlede værditilvækst, pct.</i>	2,9
Turismeskabt beskæftigelse, årsværk	1.503
<i>Andel af alle Fredericia Kommunes beskæftigede, pct.</i>	5,3
Turismeskabt skatteprovenu, mio. kr.	376
<i>Turismens andel af samlet provenu i Fredericia Kommune, pct.</i>	4,4

Inklusiv direkte, afledte og inducerede effekter.

¹ Den formelle betegnelse er "bruttoværditilvækst", men i denne rapport anvendes blot "værditilvækst". Værditilvæksten er formelt produktion minus forbrug i produktion og dermed udtryk for, hvad der er tilbage af den samlede omsætning i virksomhederne til aflønning af de ansatte og profit. Det svarer til BNP i basispriser – ekskl. produktskatter og -subsidier.

² Skatteindtægterne kommer ikke udelukkende kommunen til gode – fx går nogle af skatteindtægterne til staten.

Resume: Turismens økonomiske betydning i Fredericia Kommune

Med udgangspunkt i en analyse af turisternes forbrug under deres ophold i Fredericia Kommune og de samfundsøkonomiske effekter heraf, tegnes i denne rapport en profil af turismen i destinationen og betydningen af erhvervet.

Udvalgte hovedresultater:

- Turisterne i Fredericia Kommune havde i 2019 et samlet turismeforbrug på 974 mio. kr. Det svarer til 3,4 pct. af det samlede turismeforbrug i Region Syddanmark.
- Turismeforbruget i Fredericia Kommune udgjorde i 2019 i alt 1,2 pct. af destinationens samlede udbud af varer og tjenesteydelser. Turismeforbrugets relative størrelse i forhold til andre brancher ligger under niveauet for Region Syddanmark (2,5 pct.) og landet som helhed (2,3 pct.).
- Hovedparten (59 pct.) af turismeforbruget i Fredericia Kommune stammer fra turister, der benytter ikke-kommercielle overnatningsformer og i høj grad fra endagsturister for både ferie og forretning (50 pct.). De øvrige 41 pct. kan henføres til turister, der benytter kommercielle overnatningsformer som hoteller eller camping.
- Turismen i Fredericia Kommune favner både danske og udenlandske gæster. Danskerne tegner sig for 84 pct. af turismeomsætningen, og de udenlandske gæster står for 16 pct. Sverige, Storbritannien og Tyskland er de største udenlandske markeder.
- Med en andel på 51 pct. af den samlede turismeomsætning i Fredericia Kommune har ferieturismen ca. samme tyngde som forretningsturismen.
- 81 pct. af omsætningen fra ferieturismen stammer fra danske ferieturister. Det tilsvarende gælder 87 pct. af omsætningen inden for forretningsturismen.
- Turisterne i Fredericia Kommune bruger flest penge på lokal transport, restaurantbesøg, overnatning samt i detailhandlen.
- I 2019 skabte turismen i Fredericia Kommune 656 mio. kr. i værditilvækst. Det svarer til 2,9 pct. af den samlede værditilvækst i destinationen. Dette er under niveauet i både Region Syddanmark (4,7 pct.) og Danmark samlet set (4,2 pct.).
- Turismen i Fredericia Kommune bidrager til vækst i en række brancher. 50 pct. af den turismeafledte værditilvækst i Fredericia Kommune stammer fra turismeerhvervet, 12 pct. stammer fra detailhandel, og resten (38 pct.) kan henføres til "andre brancher" herunder fx ejendomsrådgivere, bolig-/husleje og erhvervsservice.
- Turismen skaber 1.503 fuldtidsstillinger i Fredericia Kommune. Målt på antal fuldtidsbeskæftigede er destinationen mere afhængig af turismen, end tilfældet er i landet som helhed og i regionen.
- Overnatningskapaciteten i Fredericia Kommune steg med 1,5 pct. fra 2019 til 2020.
- Overnatninger på hotel udgjorde 37 pct. af alle registrerede overnatninger i Fredericia Kommune i 2020.
- Antallet af danske overnatninger i Fredericia Kommune faldt med 21,6 pct. fra 2019 til 2020, og antallet af udenlandske overnatninger faldt med 1,8 pct.
- Turismen i Fredericia Kommune er sæsonbetonet. Destinationen tiltrækker flest overnatninger i sommermånederne (juni, juli og august). I 2019 lå andelen på 44 pct., og i 2020 lå den på 48 pct.

1. Turismeforbruget i Fredericia Kommune

Dette kapitel redegør for turisternes forbrug i Fredericia Kommune. På baggrund af VisitDenmarks turismesatellitregnskab tegner kapitlet et billede af, hvordan turisternes samlede forbrug fordeler sig på produkter og hvilken turisme, der står bag forbruget.

Følgende spørgsmål besvares:

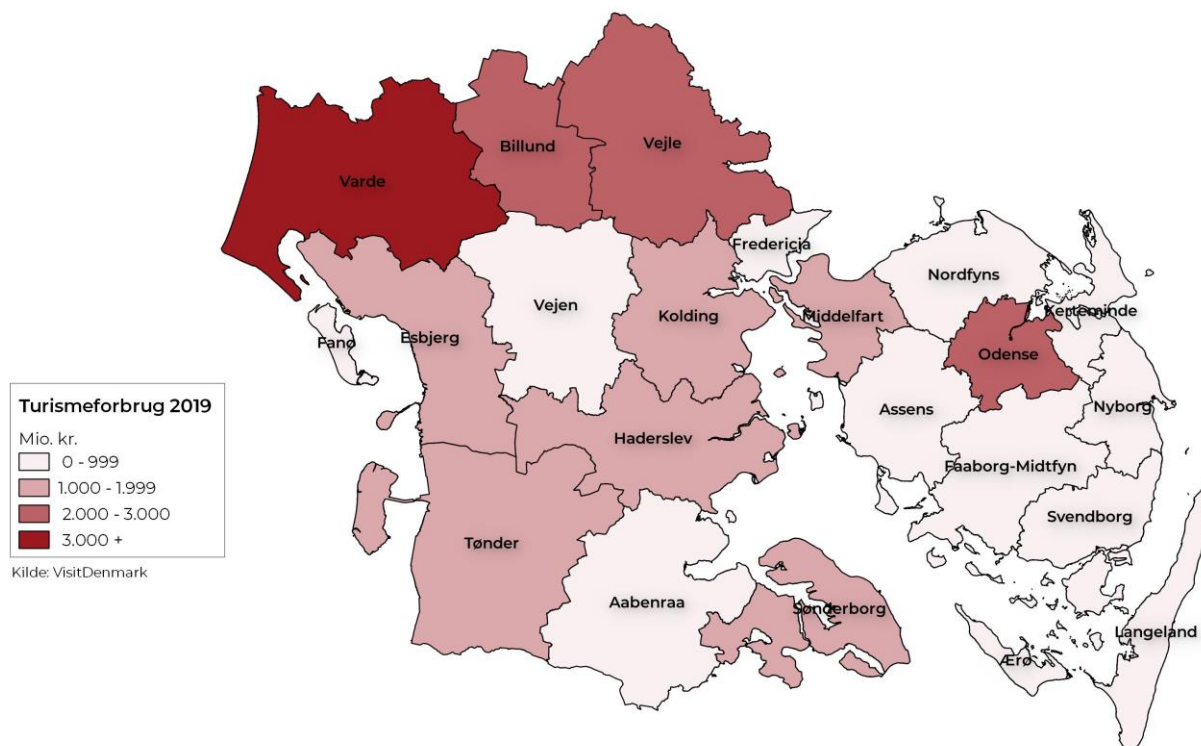
- *Hvor stort er turisternes samlede forbrug?*
- *Hvilken form for turisme står bag forbruget?*
- *Hvad bruger turisterne penge på?*

1.1 Turisterne brugte 974 mio. kr. i Fredericia Kommune i 2019

I 2019 var turismeforbruget på 974 mio. kr. i Fredericia Kommune. I samme periode var det samlede turismeforbrug i Region Syddanmark på 28.910 mio. kr. Det betyder, at Fredericia stod for 3,4 pct. af regionens samlede turismeforbrug.

Figur 1.1 illustrerer den geografiske fordeling af turismeforbruget i Region Syddanmark. Varde Kommune var den kommune i Region Syddanmark, der havde det største turismeforbrug i 2019. Kommunerne Ærø og Vejen havde modsat de laveste turismeforbrug i Region Syddanmark i 2019.

Figur 1.1 Turismeforbruget i Region Syddanmarks kommuner

Tabel 1.1 Turismeforbrug og turismeandel fordelt på kommuner, sorteret efter turismeforbrug, Region Syddanmark, 2019

	Turismeforbruget			Samlet udbud	Turismeandel af samlet udbud
	I alt	Kommerciel overnatning	Ikke-kommerciel overnatning og endagsrejsende		
	mio. kr.				
Danmark	139.097	83.266	55.831	6.019.487	2,3
Region Syddanmark	28.910	17.057	11.853	1.137.308	2,5
Varde	4.387	3.644	743	40.238	10,9
Vejle	2.423	1.058	1.365	94.337	2,6
Odense	2.203	1.008	1.195	170.874	1,3
Billund	2.134	1.509	626	72.873	2,9
Tønder	1.998	1.462	536	35.313	5,7
Sønderborg	1.919	1.135	784	75.654	2,5
Kolding	1.774	878	895	108.327	1,6
Esbjerg	1.687	782	904	109.930	1,5
Haderslev	1.252	525	727	35.871	3,5
Middelfart	1.180	581	599	32.876	3,6
Fredericia	974	401	573	84.467	1,2
Svendborg	941	480	461	36.291	2,6
Aabenraa	881	361	520	60.111	1,5
Langeland	826	727	99	10.950	7,5
Nyborg	790	389	401	20.556	3,8
Fanø	762	658	104	2.292	33,3
Faaborg-Midtfyn	564	329	236	33.791	1,7
Nordfyns	545	376	169	18.994	2,9
Assens	522	237	285	29.417	1,8
Kerteminde	479	190	289	23.555	2,0
Vejen	434	134	300	37.098	1,2
Ærø	235	194	42	3.495	6,7

Note: Kommercielle overnatningsformer: Hoteller, camping, vandrerhjem, feriecentre, lystbådehavne, festival, bondegårdsferie, krydstogt, lejet feriehus og lejet helårsbolig. Ikke-kommerciel overnatning og endagsrejsende omfatter turister, der benytter eget feriehus, overnatter privat hos familie og venner samt endagsgæster.

1.2 Danske turister står bag 84 pct. af turismeforbruget i Fredericia Kommune

Turismeforbruget i Fredericia Kommune er kendetegnet ved en stor andel af danske gæster. De danske gæster bidrager med 84 pct. (815 mio. kr.) af turismeomsætningen, mens de udenlandske tegner sig for 16 pct. (159 mio. kr.). Relativt betragtet har danske turisternes forbrug større betydning i Fredericia Kommune end i Region Syddanmark og landet som helhed (jf. tabel 1.2).

Med et turismeforbrug på hhv. 21 og 20 mio. kr. i 2019 er Sverige og Storbritannien de største udenlandske markeder i Fredericia Kommune.

Tabel 1.2. Turismeforbrug fordelt på markeder, Fredericia, 2019

	Turismeforbrug mio. kr.	Fordeling for		
		Fredericia	Region	
			Syddanmark	Danmark
		Pct.		
I alt	974	100	100	100
Danmark	815	84	60	57
Udlandet	159	16	40	43
Sverige	21	2	2	5
Storbritannien	20	2	2	3
Tyskland	19	2	22	12
Holland	10	1	2	2
Norge	9	1	3	6
Østrig	7	1	0	0
Øvrige lande	73	8	9	16

1.3 Både forretnings- og ferieturismen er vigtig for Fredericia Kommune

Turismeforbruget i Fredericia Kommune stammer både fra ferie- og forretningsturister. Således har ferieturisterne et turismeforbrug på 500 mio. kr. svarende til 51 pct. af destinationens samlede turismeforbrug. Forretningsturismen står for 474 mio. kr., svarende til de resterende 49 pct. af det samlede turismeforbrug i destinationen.

Danskerne tegner sig med 87 pct. af omsætningen for en stor andel af forretningsturismen i Fredericia Kommune. Det skal her nævnes, at VisitDenmark ikke har oplysninger om udenlandske endagsforretningsrejsende (dvs. uden overnatning) og derfor muligvis undervurderer den udenlandske omsætning. Inden for ferieturismen vejer danskerne med en andel på 81 pct. af det samlede ferieturismeforbrug tungere end udenlandske ferieturister.

Tabel 1.3. Turistforbrug fordelt på formål og Danmark/udlandet, Fredericia, 2019

	I alt mio. kr.	Forretningsrejser		Ferierejser	
		mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	974	474	100	500	100
Danmark	815	411	87	404	81
Udlandet	159	63	13	96	19

1.4 Både hoteller og endagsbesøg er vigtige for turismen i Fredericia Kommune

I Fredericia Kommune var det samlede turismeforbrug på 974 mio. kr. i 2019. Heraf tegner turister, der overnatter på ikke-kommercielle overnatningsformer eller er på endagsbesøg sig for 59 pct. 41 pct. af turismeomsætningen i Fredericia Kommune kan henføres til turister på kommercielle overnatningsformer.

Med 26 pct. bliver den største andel af turismeforbruget i Fredericia Kommune lagt af endagsturister på forretningsrejse. Dette er noget højere end niveauet for Region Syddanmark (13 pct.) og for landet som helhed (11 pct.).

Turister på hotel (ferie og forretning) tegner sig for 34 pct. af det samlede turismeforbrug i Fredericia Kommune. Det er over niveauet i regionen (22 pct.) og landsgennemsnittet (31 pct.).

Tabel 1.4. Turismeforbrug fordelt på overnatningsformer, Fredericia, 2019

Turismeforbrug	Fordeling for			
	Fredericia	Region Syddanmark	Hele landet	
	mio. kr.	pct.		
I alt	974	100	100	100
Kommercielle	401	41	59	60
Hotel – ferie	108	11	11	16
Hotel – forretning	222	23	11	15
Feriecenter	1	0	3	2
Camping	32	3	6	6
Vandrerhjem	13	1	1	2
Lystbådehavn	4	0	1	1
Lejet feriehus	5	1	23	14
Lejet helårsbolig	8	1	2	4
Festival	0	0	1	1
Krydstogt	8	1	0	0
Ikke-kommercielle	573	59	41	40
Eget feriehus	11	1	3	4
Lånt feriehus	1	0	1	1
Familie/venner	76	8	8	7
Endagsturister - ferie	233	24	16	17
Endagsturister - forretning	253	26	13	11

1.5 Turisterne bruger flest penge inden for turismeprodukter

En af turismesatellitregnskabets hovedtabeller viser turismeforbrugets fordeling på forskellige produkttyper. Regnskabet inddeler produkterne i tre typer: turismekaraktteristiske produkter (turismerelaterede erhverv), turistforbundne produkter (primært detailhandlen) og "ikke-turismespecifikke produkter" (andre produkter), som omfatter alle andre produkter.

I Fredericia Kommune kan 75 pct. af turismeforbruget henføres til turismeprodukter (lokal transport, restaurant, overnatning, mm.), 16 pct. kan henføres til detailhandlen, og 9 pct. stammer fra andre produkter.

Sammensætningen af de udenlandske turisters forbrug er lidt anderledes end danskernes med en lavere andel på turismeprodukter på 56 pct. sammenlignet med danskernes andel på 79 pct. Omvendt bruger udenlandske turister en større andel inden for detailhandel og andre produkter sammenlignet med danske turister.

Tabel 1.5. Turismeforbruget fordelt på produkter, Fredericia, 2019

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	974	100	815	100	159	100
Turismeprodukter	730	75	641	79	89	56
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	155	16	120	15	35	22
Restaurant	195	20	173	21	21	13
Lokal transport	282	29	256	31	26	16
Rejseservice	48	5	46	6	2	1
Kultur og forlystelser	49	5	44	5	5	3
Lystbådehavne	1	0	1	0	0	0
Detailhandel	160	16	124	15	36	23
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	38	4	27	3	11	7
Benzin og andet brændstof	84	9	76	9	8	5
Andet	37	4	20	2	17	11
Andre produkter	84	9	50	6	34	22

2. Samfundsøkonomiske effekter

Turismeefterspørgslen i Danmark skaber afledte samfundsøkonomiske effekter i form af beskæftigelse, værditilvækst og offentlige provenuer. For at belyse størrelsen af disse effekter på nationalt og lokalt niveau anvender VisitDenmark det regionale turismesatellitregnskab (RTSA) sammen med den generelle ligevægtsmodel LINE. Effekterne inkluderer såvel direkte som afledte turismeeffekter.

I dette kapitel beskrives de samfundsøkonomiske effekter af turismen i form af job, værditilvækst og skatter i Fredericia Kommune. De samlede effekter i et område kan være et resultat af turismeforbrug andre steder i landet, som giver anledning til øget økonomisk aktivitet og produktion i destinationen. Omvendt kan turismeforbruget i en given kommune give anledning til effekter i form af fx skabte job andre steder i landet, og disse indgår ikke i beskrivelsen af turismeeffekterne i den pågældende kommune. Ligeledes skal det bemærkes, at beskæftigelseseffekterne er opgjort efter arbejdssted, mens skatteindtægter følger arbejdstagers bopælskommune (se også metodebeskrivelsen i kapitel 4).

2.1 Turismen skabte 656 mio. kr. i værditilvækst i Fredericia Kommune i 2019

En anerkendt målestok for betydningen af et erhverv i samfundet er værditilvækst. Værditilvæksten er defineret som det beløb, der er tilbage af den samlede omsætning, når vareforbruget i produktionen er fratrukket. Værditilvækst går således til løn og profit (afsløning af produktionsfaktorer). Værditilvæksten er dermed en målestok for, hvad der er tilbage til løn og profit, når restauranterne har købt råvarer, hotellerne er blevet vedligeholdt, og el mm. er blevet produceret. Værditilvæksten er sammenlignelig med BNP og er dermed et udtryk for, hvad turismen bidrager med af værdi i samfundet.

Den turismeskabte værditilvækst i Fredericia Kommune udgjorde i 2019 i alt 656 mio. kr. inkl. afledte effekter (jf. tabel 2.1.), hvilket svarer til 3,6 pct. af den samlede turismeskabte værditilvækst i Region Syddanmark. Turismens andel af den samlede værditilvækst i Fredericia Kommune udgør 2,9 pct. Dette er lavere end gennemsnittet for Region Syddanmark (4,7 pct.) og landet som helhed (4,2 pct.).

Tabel 2.1 Værditilvækst skabt af turismen, Region Syddanmark, 2019

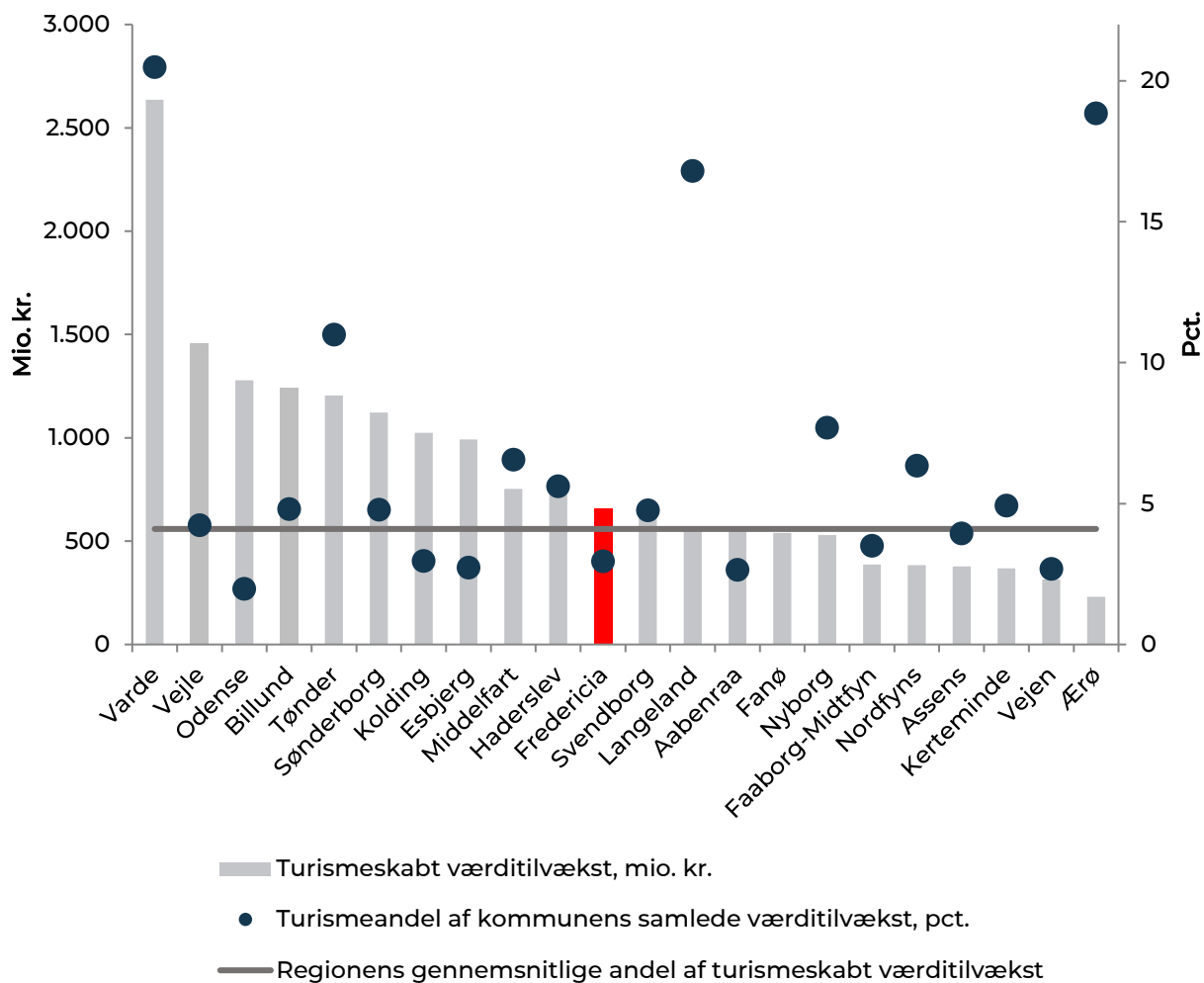
	Turismeskabt værditilvækst	Samlet værditilvækst i kommunen	<i>Turismeandel af samlet værditilvækst</i>
	mio. kr.		<i>pct.</i>
Danmark	85.535	2.037.658	4,2
Region Syddanmark	17.977	382.221	4,7
Varde	2.636	12.867	20,5
Vejle	1.457	34.422	4,2
Odense	1.278	64.700	2,0
Billund	1.243	25.881	4,8
Tønder	1.205	10.960	11,0
Sønderborg	1.122	23.473	4,8
Kolding	1.025	34.603	3,0
Esbjerg	992	36.410	2,7
Middelfart	753	11.477	6,6
Haderslev	728	12.973	5,6
Fredericia	656	22.247	2,9
Svendborg	628	13.193	4,8
Langeland	569	3.388	16,8
Aabenraa	554	20.902	2,6
Fanø	540	749	72,1
Nyborg	530	6.891	7,7
Faaborg-Midtfyn	387	11.044	3,5
Nordfyns	383	6.043	6,3
Assens	378	9.582	3,9
Kerteminde	368	7.476	4,9
Vejen	315	11.714	2,7
Ærø	231	1.225	18,8

Figur 2.1 viser sammenhængen mellem størrelsen af den turismeskabte værditilvækst for kommunerne i Region Syddanmark og turismeandelen af kommunernes samlede værditilvækst i forhold til regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, ligger turismeandelen i Fredericia Kommune under regionsgennemsnittet.

Figur 2.1. Værditilvækst skabt af turisme i Region Syddanmark, 2019

2.2 Turismen bidrager til vækst i mange brancher

Turismeforbruget skaber værditilvækst bredt i samfundet - ikke kun i turismeerhvervene. Af Fredericia Kommunes samlede turismeafledte værditilvækst på 656 mio. kr. stammer 329 mio. kr. (50 pct.) fra turismeerhvervene. Dette er noget højere end niveauet for regionen (35 pct.) og for landet som helhed (36 pct.).

Når man ser på turismen i Fredericia Kommune, stammer en betragtelig del (38 pct.) af værditilvæksten fra turisternes forbrug i "andre brancher", der dækker en bred vifte af erhverv fx ejendomsmæglere, bolig-/husleje (som "producerer" feriehusudlejning), landbrug og fiskeri, IKT og telekommunikation samt finans og forsikring. Niveauet i Fredericia Kommune er lavere end Region Syddanmark (48 pct.) og landet som helhed (47 pct.).

Detailhandlen kan tilskrives 12 pct. af den turismeafledte værditilvækst i Fredericia Kommune, hvilket er under regions- og landsgennemsnittene på 17 pct.

Som en gennemsnitsbetragtning kan beregnes en multiplikator for, hvor meget værditilvækst 1 mio. kr. i turismeforbrug skaber i destinationen. Effekten af én mio. kr. i turismeforbrug giver i Fredericia Kommune anledning til 670.000 kr. i værditilvækst, inklusiv afledte effekter. Multiplikatoren for værditilvækst i Fredericia Kommune er således 0,67. Dette er over niveauet for landet som helhed, hvor multiplikatoren er 0,61.

Tabel 2.2. Turismeafledt værditilvækst fordelt på brancher, Fredericia, 2019

	Turismeafledt værditilvækst mio. kr.	Fordeling for		
		Fredericia	Region Syddanmark	Danmark
I alt	656	100	100	100
Turismeerhverv	329	50	35	36
<i>Heraf:</i>				
Overnatningssteder	98	15	10	9
Restauranter og værtshuse	95	15	10	12
Transportvirksomheder	80	12	9	8
Rejseservice	29	4	2	2
Kultur, forlystelser og sport	28	4	4	5
Detailhandel	76	12	17	17
<i>Heraf:</i>				
Føde- og drikkevarer samt tobak	9	1	2	2
Andre	52	8	14	15
Andre brancher	250	38	48	47
<i>Heraf:</i>				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	51	8	14	12
Erhvervsservice	64	10	9	9
Andre	135	21	26	26

2.3 Turismen skabte i 2019 i alt 1.503 fuldtidsjob i Fredericia Kommune

Turisternes forbrug skaber en mængde arbejdspladser. Det kaldes turismeskabte årsværk, da antallet tælles i enheder, der modsvarer fuldtidsjob.

Turismen i Fredericia Kommune skabte i 2019 gennem direkte og afledte effekter 1.503 årsværk, hvilket er 5,3 pct. af destinationens samlede antal årsværk. Dette er under niveauet i Region Syddanmark (6,0 pct.) og i landet som helhed, hvor andelen ligger på 5,7 pct.

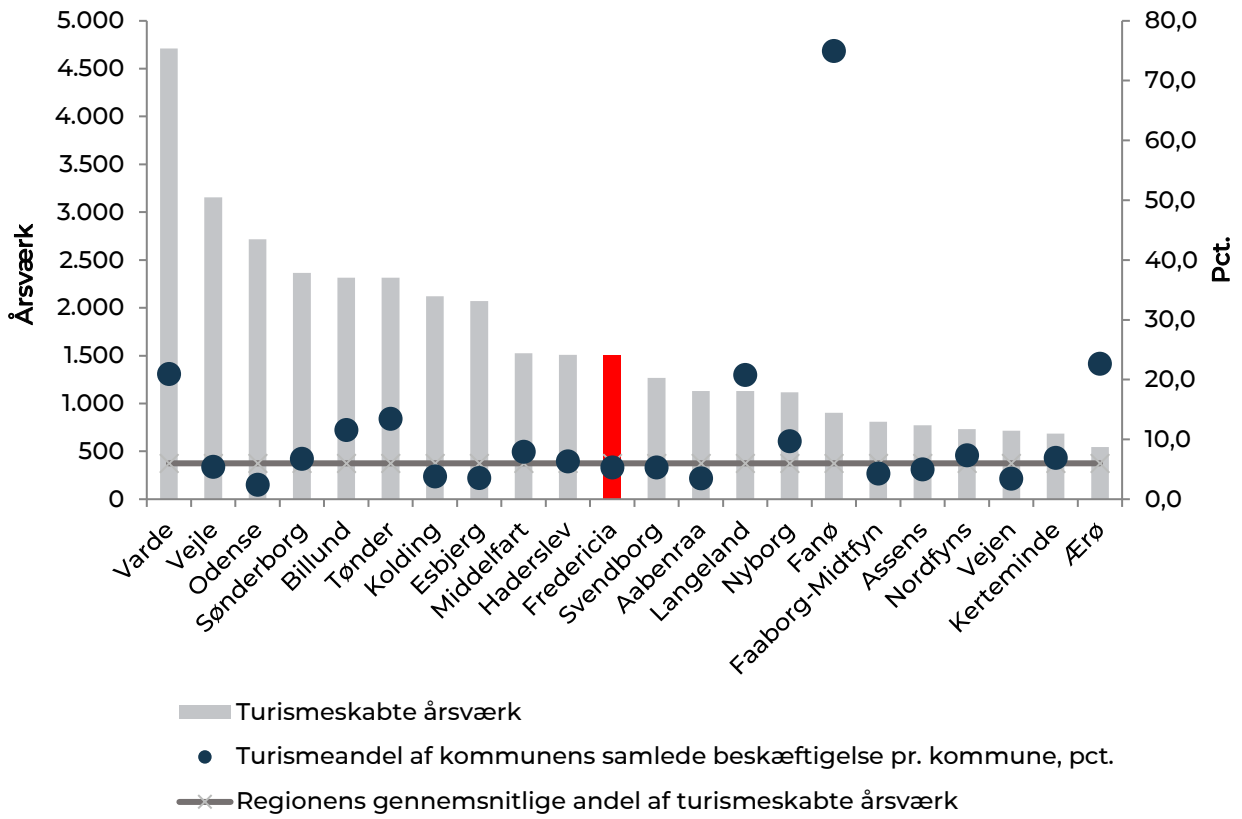
Tabel 2.3. Antal årsværk skabt af turismen, Region Syddanmark, 2019

	Turismeskabte årsværk	Samlet antal beskæftigede i kommunen	Turismeandel af samlet beskæftigelse pr. kommune
	årsværk		pct.
Danmark	171.355	3.002.813	5,7
Region Syddanmark	36.117	603.662	6,0
Varde	4.711	22.524	20,9
Vejle	3.155	58.286	5,4
Odense	2.715	112.157	2,4
Sønderborg	2.364	35.181	6,7
Billund	2.317	20.016	11,6
Tønder	2.316	17.208	13,5
Kolding	2.121	55.515	3,8
Esbjerg	2.070	58.941	3,5
Middelfart	1.526	19.274	7,9
Haderslev	1.510	24.009	6,3
Fredericia	1.503	28.306	5,3
Svendborg	1.268	24.004	5,3
Aabenraa	1.132	32.449	3,5
Langeland	1.129	5.444	20,7
Nyborg	1.117	11.503	9,7
Fanø	905	1.207	74,9
Faaborg-Midtfyn	809	18.948	4,3
Assens	771	15.425	5,0
Nordfyns	733	10.019	7,3
Vejen	716	20.884	3,4
Kerteminde	685	9.955	6,9
Ærø	545	2.408	22,6

Figur 2.2 viser antallet af årsværk sammenholdt med turismens andel af de skabte årsværk pr. kommune.

Som det fremgår, ligger andelen af turismeskabte job i Fredericia Kommune under regionsgennemsnittet.

Figur 2.2. Årsværk skabt af turisme i Region Syddanmark, 2019

2.4 Der skabes især beskæftigelse inden for turismeerhvervet

Størstedelen af den turismeskabte beskæftigelse i Fredericia Kommune kan henføres til turismeerhvervet. Inden for turismeerhvervet skabes størstedelen af beskæftigelsen (33 pct.) på restauranter og værtshuse. Dette er over niveauerne i Region Syddanmark (25 pct.) og landsgennemsnittet (28 pct.).

Beskæftigelsesmultiplikatoren beregnes som turismeskabt beskæftigelse pr. mio. kr. i turismeforbrug. I Fredericia Kommune var denne multiplikator 1,54 i 2019. For hver mio. kr., der bliver brugt af turister i destinationen, vil der blive skabt 1,54 fuldtidsstilling, når de afledte effekter af forbruget medregnes. Turismen er mere beskæftigelsesintensiv i Fredericia Kommune end i landet som helhed, hvor der i gennemsnit skabes 1,23 job af en mio. kr. i turismeforbrug.

Tabel 2.4. Beskæftigelse fordelt på branchegrupper afledt af turismen i Fredericia, 2019

	Turismeafledt beskæftigelse årsværk	Fordeling for		
		Fredericia pct.	Region Syddanmark	Danmark
I alt	1.503	100	100	100
Turismeerhverv	1.093	73	55	56
<i>Heraf:</i>				
Overnatningssteder	330	22	15	13
Restauranter og værtshuse	503	33	25	28
Transportvirksomheder	161	11	9	8
Rejseservice	52	3	2	2
Kultur, forlystelser og sport	47	3	4	4
Detailhandel	123	8	18	19
<i>Heraf:</i>				
Føde- og drikkevarer samt tobak	14	1	1	1
Andre	106	7	17	17
Andre brancher	287	19	27	26
<i>Heraf:</i>				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	7	0	1	1
Erhvervsservice	99	7	7	7
Andre	181	12	18	18

2.5 Skatteindtægter på 376 mio. kr. afledt af turismen

I Fredericia Kommune skaber turismen offentlige indtægter på 376 mio. kr. Heraf går 214 mio. kr. eller 57 pct. til vareskatter (især moms). Personskatterne beløber sig til 162 mio. kr. (43 pct.), hvoraf størstedelen går til statsskatter og kommuneskatter

Tabel 2.5. Skatter og afgifter afledt af turismen i Fredericia, 2019

	Turismeafledte skatter og afgifter	Fordeling for		
		Fredericia	Region Syddanmark	Danmark
	mio. kr.	pct.		
I alt	376	100	100	100
Personskatter	162	43	35	38
Statsskatter	78	21	17	19
Regionsskatter (sundhedsbidrag)	3	1	1	1
Kirkeskatter	2	1	0	0
Kommuneskatter	79	21	17	17
Vareskatter	214	57	65	62
Selskabsskatter	21	6	6	6
Vareafgifter/punktafgifter	45	12	18	15
Moms/merværdiafgift	147	39	41	42

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter. Ikke alle statsskatter er dækket af LINE-modellen, derfor er andelen lavere ved brug af skatteindtægter fra www.statistikbanken.dk/off12

2.6 Turismeafledte skatteindtægter på 4,4 pct. af de samlede skatter og afgifter

Turismen i Fredericia Kommune skaber 4,4 pct. af det samlede skatteprovenu, hvilket er under niveauet i Region Syddanmark (6,7 pct.) og landet som helhed (6,3 pct.).

I Fredericia Kommune er multiplikatoren for effekten af en mio. kr. i turismeforbrug på skatter og afgifter 0,39. For hver mio. kr. i turismeforbrug opnår Fredericia Kommune, inklusiv afledte effekter, således indtægter til stat og kommune på 390.000 kr.

For hele landet ligger multiplikatoren på 0,41, så turismen i Fredericia Kommune skaber forholdsvis lave skatteindtægter sammenlignet med resten af landet.

Tabel 2.6. Turismeafledte skatter og afgifter og andele af samlede skatter og afgifter i Fredericia, 2019

	Turismeafledte skatter og afgifter	Fordeling for		
		Fredericia	Region Syddanmark	Danmark
	mio. kr.	pct.		
I alt	376	4,4	6,7	6,3
Personskatter	162	3,4	4,0	4,0
Statsskatter	78	3,4	3,9	4,0
Regionsskatter (sundhedsbidrag)	3	3,4	4,2	4,0
Kirkeskatter	2	3,2	4,0	4,0
Kommuneskatter	79	3,3	4,1	4,0
Vareskatter	214	5,7	10,7	9,6
Selskabsskatter	21	3,3	5,0	4,6
Vareafgifter/punktafgifter	45	6,1	13,8	10,8
Moms/merværdiafgift	147	6,3	11,3	10,8

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter

3. Overnatninger og kapacitet

Dette kapitel omhandler udviklingen i kapacitet og antal overnatninger i Fredericia Kommune jf. Danmarks Statistiks overnatningsstatistik. Opgørelsen af overnatninger omfatter kun de overnatningskategorier, som indberetter til Danmarks Statistik. Kapitlet omhandler 2020 og udviklingen siden 2008.

Antallet af registrerede overnatninger i Fredericia Kommune udgør en delmængde af alle overnatninger på destinationen. De registrerede overnatninger omfatter hoteller, vandrerhjem og feriecentre med mindst 40 senge, lystbådehavne, der frivilligt indberetter til Danmarks Statistik, campingpladser med mindst 75 enheder og lejede feriehuse gennem bureauer med mindst 25 huse. For 2019-2020 er der opgjort kapacitet og overnatninger på små hoteller (10-39 senge) og campingpladser (10-74 enheder).

Antallet af ikke-kommercielle overnatninger i egne og lånte feriehuse m.m. kan ikke opgøres. Privatudlejning såsom Airbnb indgår heller ikke i Danmarks Statistiks tal. Der arbejdes pt. på en metode til på sigt at kunne inkludere overnatninger på deleøkonomiske tjenester i Danmarks Statistiks officielle opgørelser.

3.1 Mindre stigning i overnatningskapaciteten

Tabel 3.1 viser kapaciteten for overnatningsstederne i Fredericia Kommune registreret af Danmarks Statistik. Som anført oven for dækker tallene ikke samtlige overnatningssteder i destinationen.

Samlet set er overnatningskapaciteten i Fredericia Kommune steget med 1,5 pct. i 2020 sammenlignet med 2019.

Tabel 3.1. Kapacitetsudviklingen i overnatningsfaciliteter, Fredericia Kommune

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antal senge													
I alt	2.968	2.983	2.983	3.071	2.972	2.991	3.071	3.074	3.157	3.256	3.240	3.280	3.330
Hotel	959	974	974	977	878	897	1.015	1.018	1.018	1.102	1.091	1.046	1.091
Camping, vandrerhjem og lystbådehavne	2.009	2.009	2.009	2.094	2.094	2.094	2.056	2.056	2.139	2.154	2.149	2.234	2.239
Antal indberettende virksomheder³													
I alt	11	11	11	11	11	11	12	12	12	12	12	11	12
Hotel	7	7	7	7	7	7	8	8	8	8	8	7	8
Camping, vandrerhjem og lystbådehavne	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

1: Opgjort pr. juni. Kapaciteten på vandrerhjem er opgjort fra 2016.

2: Camping er hos Danmarks Statistik defineret som antal enheder ganget med 3.

3: Antal virksomheder, der indberetter til Danmarks Statistik.

Kilde: Danmarks Statistik.

Tabel 3.2 Udlejning af feriehuseuger, Fredericia Kommune

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	<i>Udv. 2019-2020 (pct.)</i>
Fredericia Kommune	243	164	142	196	227	199	160	179	-	134	146	151	192	27,2

Kilde: Danmarks Statistik.

3.2 Fredericia Kommunes feriehuse benyttes både af turister og ejerne selv

I Fredericia Kommune var der i alt 325 feriehuse i 2020 ifølge BBR¹. Tilsvarende var der 55.242 feriehuse i Region Syddanmark og 220.332 feriehuse på landsplan.

Ifølge Danmarks Statistik blev der i 2019 udlejet 39.550 feriehuse på landsplan, mens der i 2020 blev udlejet 39.725 feriehuse. Sammenholdes dette med antallet af feriehuse i BBR, svarer det til, at knap en femtedel af landets feriehuse udlejes gennem feriehusbureauerne.

Kapacitetsudnyttelsen vil sandsynligvis ikke være ligeligt fordelt mellem feriehusene. Nogle feriehuse vil være kendetegnet ved en stor kapacitetsudnyttelse, mens andre feriehuse slet ikke lejes ud. Det forventes, at ingen eller meget få feriehuse udlejes i alle årets tilladte 43 uger. Normalt vil udlejningen af feriehuse koncentrere sig om højsæsonen.

I tabel 3.2 er udviklingen i udlejede feriehusuger fra 2008 til 2020 vist. Som det fremgår af tabellen, blev der i 2020 udlejet 27,2 pct. flere feriehusuger i Fredericia Kommune end i 2019.

3.3 Overnatninger på hotel dominerer i Fredericia Kommune

I løbet af 2020 blev der foretaget i alt godt 337.000 kommercielle overnatninger i Fredericia Kommune (jf. tabel 3.3). Det er et fald på 118.000 overnatninger eller 25,9 pct. i forhold til 2019. Fredericia Kommune var højere ramt af den negative udvikling, der ses i hele Danmark fra 2019 til 2020, hvor det samlede antal overnatninger faldt med 20,5 pct.

Hotel var den dominerende overnatningsform i Fredericia Kommune med 124.000 overnatninger eller i alt 37 pct. af det samlede antal overnatninger i 2020. Der var i 2020 færre overnatninger inden for samtlige overnatningsformer med undtagelse af lejet feriehus i Fredericia Kommune sammenlignet med 2019.

---

¹ <https://statistikbanken.dk/bol101>

Tabel 3.3. Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på overnatningsformer, Fredericia Kommune

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling i 2020 (pct.)	Udv. 2019- 2020 (pct.)
I alt	386	316	327	335	301	308	359	403	412	428	426	455	337	100	-25,9
Feriehus	8	5	5	6	7	7	5	6	-	4	4	4	5	7	25,0
Hotel	143	114	118	119	106	112	136	161	165	178	177	179	124	37	-30,7
-ferie	36	30	39	41	40	40	56	75	75	68	72	71	56	17	-21,1
-forretning	107	85	79	79	66	72	80	87	91	111	105	108	68	20	-37,0
Camping, vandrerhjem og lystbådehavne	93	83	87	91	81	78	82	74	81	68	68	93	83	25	-10,8

Kilde: Danmarks Statistik.

Note: Feriehus i 2016 er målt sammen med

Camping, vandrerhjem og lystbådehavne

3.4 Færre danske og udenlandske overnatninger i 2020 end i 2019

I 2020 foretog danske turister 163.000 overnatninger i Fredericia Kommune, hvilket svarer til 75 pct. af samtlige overnatninger i destinationen. Udenlandske turister havde 54.000 overnatninger i Fredericia Kommune i 2020, svarende til 25 pct. af overnatningerne i destinationen. Det største udenlandske marked er Tyskland med 15.000 overnatninger i 2020, svarende til 7 pct. af overnatningerne i Fredericia Kommune og 28 pct. af samtlige udenlandske overnatninger i destinationen.

Den negative udvikling i antallet af overnatninger fra 2019 til 2020 på -5,1 pct. skyldes hovedsageligt et fald i danske overnatninger i destinationen på 21,6 pct. De udenlandske overnatninger i destinationen faldt med 1,8 pct. fra 2019 til 2020.

Tabel 3.4. Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på nationalitet, Fredericia Kommune

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2020 (pct.)	Udv. 2019 - 2020 (pct.)
I alt	244	202	209	215	194	196	223	241	246	249	249	263	217	100	-17,5
Danmark	182	150	156	158	143	149	163	171	177	190	191	208	163	75	-21,6
Udlandet	62	52	53	57	51	47	60	70	69	59	58	55	54	25	-1,8
Tyskland	15	13	11	14	12	9	11	12	13	13	12	11	15	7	36,4
Sverige	11	11	12	12	11	10	10	11	13	12	9	7	11	5	57,1
Norge	12	10	13	15	13	12	13	12	9	8	7	6	12	6	100,0
Holland	6	6	6	6	5	3	4	6	7	5	9	9	6	3	-33,3
Andre lande	18	12	11	10	10	13	22	29	27	21	21	22	10	5	-54,5

Kilde: Danmarks Statistik.

Tabel 3.5. Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på kommuner, Fredericia Kommune

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	<i>Udv. 2008 - 2020 (pct.)</i>	<i>Udv. 2019 - 2020 (pct.)</i>
Hele landet	44.669	42.142	43.096	44.618	44.390	44.457	46.709	48.996	51.280	52.272	53.831	56.059	44.552	-0,3	-20,5
Fredericia Kommune	244	202	210	216	194	196	223	241	247	250	249	264	191	-27,7	-21,7

Kilde: Danmarks Statistik

3.5 Turismesæsonen i Fredericia Kommune

Tabel 3.6 viser sæsonfordelingen af overnatninger i Fredericia Kommune fordelt på overnatningsformer.

Overnatningerne koncentrerer sig om sommermånederne juni, juli og august, 44 pct. i 2019 og 48 pct. i 2020. Den mest intensive turismemåned målt på antal overnatninger er juli, hvor en fjerdedel af alle årets kommercielle overnatninger registreres.

Forretningsturisternes overnatninger fordeler sig lidt mere jævnt over året.

Tabel 3.6. Procentfordeling af overnatninger pr. måned, Fredericia Kommune, 2019-2020

	Alle		Hotel		-ferie		-forretning		Camping, vandrerhjem og lystbådehavne		Feriehus	
	'19	'20	'19	'20	'19	'20	'19	'20	'19	'20	'19	'20
jan.	3	5	6	9	5	5	7	13	3	3	1	4
feb.	5	6	7	10	6	4	7	14	3	3	4	5
mar.	4	4	8	5	7	2	9	7	2	2	1	5
apr.	7	4	7	2	6	1	8	3	6	4	8	5
maj	8	6	9	3	9	1	9	4	9	9	7	5
jun.	11	7	8	6	9	3	8	9	14	8	12	8
jul.	19	25	11	18	20	31	6	7	28	37	19	20
aug.	14	16	10	14	11	20	10	9	16	15	15	20
sep.	9	10	9	12	7	11	11	12	11	9	6	8
okt.	10	8	10	10	8	11	10	10	5	5	15	10
nov.	6	5	9	8	7	7	10	8	2	2	6	5
dec.	4	4	5	4	5	3	5	4	2	2	5	5
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kilde: Danmarks Statistik.

*

4. Bag om rapporten

Formålet med "Turismens økonomiske betydning 2019" er at beregne det samlede turismeforbrug i Danmark samt afdække, hvilke samfundsøkonomiske effekter i form af bl.a. beskæftigelse som forbruget forårsager. I dette kapitel gennemgås metoderne mere detaljeret, og der redegøres for brugen af datakilder, usikkerheder mv.

Rapporten følger de internationale standarder for et turismesatellitregnskab (TSA) til belysning af turismeforbruget og anvender den økonomiske model LINE til beregning af de samfundsmæssige effekter.⁴

Figuren nedenfor giver et overblik over, hvilke nøgletal rapporten frembringer på grundlag af hhv. turismesatellitregnskabet og LINE-modellen.

4.1 Døgnforbrug og overnatninger er centrale tal for turismens økonomiske betydning

Døgnforbruget og overnatningstallene danner basis for beregning af det samlede turismeforbrug, men der sker en yderligere bearbejdning af data i forbindelse med udarbejdelse af satellitregnskabet.

1. VisitDenmark indhenter detaljerede data om døgnforbrug og overnatninger, der sendes til CRT.
2. På baggrund af data fra nationalregnskabet estimerer CRT det turismeforbrug, der ikke dækkes af VisitDenmarks turistundersøgelser.⁵
3. CRT konsoliderer VisitDenmarks resultater med nationalregnskabet⁶ og fordeler turismeforbruget på produkter i overensstemmelse med klassifikationen for TSA.

Disse trin betyder, at VisitDenmarks estimat af turismeforbruget, baseret på de oprindelige data for døgnforbrug og overnatninger, ikke er helt identisk med forbruget i det af CRT beregnede satellitregnskab.

4.1.1 VisitDenmarks beregning af døgnforbrug

Beregningen af døgnforbrug bygger primært på VisitDenmarks Turistundersøgelse 2017, hvor der spørges til 15 forbrugskomponenter. I Turistundersøgelsen blev der foretaget ca. 14.000 personlige interview med turister på hoteller, feriecentre, campingpladser, vandrerhjem, i lejede feriehus og lystbådehavne. Af disse var 9.700 med udenlandske turister. Interviewstederne blev udtrukket af Danmarks Statistik, og undersøgelsen er repræsentativ for turismen i Danmark på de fem overnatningsformer. I

⁴ Både det regionale turismesatellitregnskab og turismemodulet i LINE er udviklet for VisitDenmark af Center for Regional- og Turismeforskning (CRT) ved seniorforsker, ph.d. Jie Zhang og professor Bjarne Madsen.

⁵ Det vedrører forbrug til rejsebureauer, rejsearrangører og turistbureauer i forbindelse med billetter, transport og pakkerejser i Danmark.

⁶ Eksempelvis overestimerer Turistundersøgelsen forbruget på overnatningsproduktet hoteller i forhold til nationalregnskabet's opgørelse. Derfor nedskales VisitDenmarks resultater, så de er i overensstemmelse med nationalregnskabet's niveau.

Turistundersøgelsen svarer turisterne på, hvor mange penge de bruger, og på hvad. En samlet oversigt over kilder til døgnforbrug kan ses i afsnit 4.7.

Turistundersøgelsen bruges til at beregne døgnforbrug på overnatningsformerne hotel-forretning, hotel-ferie, camping, vandrerhjem, lejet feriehus og lystbådehavn. For hver overnatningsform beregnes døgnforbruget på nationalitet og region. VisitDenmark har dog sat som krav, at der skal være mindst 20 interview, før et døgnforbrug kan accepteres. Dette betyder, at beregning af døgnforbrug på hver overnatningsform sker trinvis på følgende måde:

1. Først beregnes et døgnforbrug for hver region for hver nationalitet. Er der 20 interview inden for regionen for den enkelte nationalitet, beregnes et døgnforbrug.
2. Hvis kravet om 20 observationer ikke er opfyldt i en bestemt region, deles Danmark op i Region Hovedstaden og "resten af landet". Hvis der er 20 eller flere interview på nationaliteten i "resten af landet", bliver turisterne tildelt et "uden for Region Hovedstaden" døgnforbrug.
3. Hvis der stadig eksisterer kombinationer af overnatningsformer og nationaliteter, der ikke har fået tildelt et døgnforbrug, beregnes dette på hele landet. Hvis der er 20 interview i hele landet, bruges dette landsgennemsnit på de regioner, som mangler et døgnforbrug.
4. Er der ikke 20 interview på landsplan, bliver døgnforbruget for nationaliteten gennemsnittet for verdensdelen eller udlandet i alt på overnatningsformen, hvis reglen om de 20 interview stadig ikke er opfyldt.

Ovenstående metode er brugt i TSA-sammenhænge, og disse døgnforbrug bruges for hver overnatningsform og nationalitet. Appendiks 7 viser døgnforbruget. Tabellen viser kun døgnforbrug for kombinationer med 20 observationer i hver celle fra Turistundersøgelsen 2017. I praksis er de blanke felter i tabellen udfyldt med det gennemsnitlige udenlandske døgnforbrug for en given overnatningsform i en given region som nævnt ovenfor.

4.1.2 Supplement til døgnforbrug for erhvervsturisme

For nogle typer erhvervsturister fanger Turistundersøgelsens døgnforbrug ikke det samlede forbrug præcist, da en del betales af arbejdsgiver før eller efter rejsen. Det gælder f.eks. kongres- og conferencegæster, messedeltagere, faglige studierejser og belønningsrejser. VisitDenmark estimerer dette ekstra forbrug - det såkaldte MICE-tillæg⁷ - og lægger det oven i døgnforbruget. MICE-tillægget er forskelligt for de forskellige typer af formål med erhvervsrejsen og tillægges ca. halvdelen af erhvervsovernatningerne. Tillægget afspejler således mødespecifikke udgiftsposter, som arrangørerne har haft i forbindelse med mødet. MICE-tillægget udgør i gennemsnit ca. en femtedel af det samlede døgnforbrug for forretningsgæster på hotel.

4.2 Beskrivelse af turismesatellitregnskabet

Analyserne af turismeforbruget i denne rapport er udarbejdet i henhold til retningslinjerne for turismesatellitregnskaber, der knytter turismen til nationalregnskabet.

Det danske turismesatellitregnskab følger de internationale anbefalinger til turismesatellitregnskaber fra UNWTO (verdensturismeorganisationen), OECD og Eurostat og opfylder kriterierne for et regionalt turismesatellitregnskab (RTSA). Det officielle turismesatellitregnskab indeholder en række tabeller, hvoraf flere indgår i denne rapport. Tabel 4.2.1 viser de tabeller, der indgår. Tabel 1-6 er de vigtigste.

---

⁷ MICE står for meetings, incentives, conventions, exhibitions, og afspejler den del af erhvervsturismen, der vedrører møder.

Tabel 4.2.1. Officielle tabeller i et turismesatellitregnskab			
Tabel	Beskrivelse	Note	Indgår i dansk RTSA
1	Indgående turisme (udlændinge i Danmark)	En del af den samlede efterspørgsel – en del af eksporten	Ja
2	Indenlandsk turisme (danskere i Danmark)	En del af danskernes private forbrug	Ja
3	Udgående turisme (danskere i udlandet)	Ikke knyttet til andre TSA-tabeller – en del af importen	Delvist
4	Internt turismeforbrug	Sammenlægning af tabel 1 og 2 og tilføjelse af indenlandske forretningsrejser	Ja
5	Produktion af turismevarer	F.eks. produkter og serviceydelser af turismespecifikke brancher, men også andre	Ja
6	Internt udbud og turismeforbrug pr. produkt	Sammenlægning af tabel 4 og 5	Ja
7	Beskæftigelse	Antal beskæftigede i turismespecifikke brancher – dvs. set fra udbudssiden	Ja
8	Investeringer	Investeringer i turismespecifik fast realkapital - f.eks. hoteller, restauranter m.v.	Ja
9	Offentligt turismeforbrug	Offentligt forbrug til turismespecifikke formål – f.eks. markedsføring, turistinformation, markedsresearch o. lign.	Nej
10	Ikke-monetære indikatorer	Antal ankomster, overnatninger, og overnatningssteder	Ja

Resultaterne fra turismesatellitregnskabet opstillet på denne måde kan ses i appendiks 11.

4.2.1 Turismesatellitregnskabet kombinerer og konsoliderer data om efterspørgsel og udbud

Ideen med turismesatellitregnskabet er at sørge for, at resultaterne er i overensstemmelse med de officielle tal for et lands økonomi, som findes i nationalregnskabet. Man sammenholder oplysninger om turisternes efterspørgsel med tal for udbud og efterspørgsel i dansk økonomi. I de tilfælde, hvor der er uoverensstemmelse, "vinder" nationalregnskabet data. F.eks. må turisternes totale forbrug på hoteller, der af VisitDenmark beregnes ved at gange hoteldøgnforbruget med antallet af overnatninger på hoteller, ikke overstige nationalregnskabet's opgørelse af det samlede forbrug på hotellerne. I så fald må det beregnede døgnforbrug være for højt og vil blive nedjusteret.

4.2.2 Efterspørgselssiden

På efterspørgselssiden beregner man turismeforbruget set fra turistens side. Dette gøres ved at gange antallet af overnatninger med et gennemsnitligt døgnforbrug. Denne rapport arbejder med 14 forskellige typer af overnatningsformer: Hotel (opdelt på forretning og ferie), camping, vandrerhjem, feriehus (opdelt på lejet, lånt og eget), feriecenter, lystbådehavn, festival, krydstogt, lejet helårsbolig, overnatning hos familie/venner og endagsturisme (hvert endagsbesøg tæller som et døgn/én overnatning).

I afsnit 4.6 og 4.7 findes en oversigt over hvilket datagrundlag, der ligger til grund for oplysningerne på efterspørgselssiden (overnatninger og døgnforbrug) for de forskellige overnatningsformer. Oversigten angiver endvidere graden af usikkerhed for hver overnatningsform.

Overnatningerne kommer fra en række forskellige kilder. De kommercielle overnatningsformer er bedst belyst, idet de i vidt omfang er omfattet af Danmarks Statistiks overnatningsstatistik, der indsamles gennem månedlige indrapporteringer fra overnatningsvirksomhederne.

Opgørelsen af **dansk endagsturisme** kræver en præcis afgrænsning af denne turismeform, da definitionen heraf har meget stor betydning for omfanget af endagsturismen. Metoden beskrives kort nedenfor. Kilden til dansk endagsturisme - både ferie- og forretningsrelateret - er DTU's Transportvaneundersøgelse. Endagsrejser er kategoriserede som enten ferie- eller forretningsrelaterede på baggrund af undersøgelsens opdeling efter rejseformål. DTU's undersøgelse er en stikprøve, og for visse kommuner er der et begrænset antal interview pr. år – især for forretningsrejsende på kommuneniveau. For at sikre soliditet i analysen beregnes endagsrejser som flerårige glidende vægtede⁸ gennemsnit. For ferierejser bruges et treårigt glidende vægtet gennemsnit (2017-2019). For forretningsrejser bruges et femårigt glidende vægtet gennemsnit (2015-2019).

Fordelingen på kommuner er sket på baggrund af et 11-årigt glidende gennemsnit (2009-2019). Der er beregnet en kommunematrix, der viser bopæls- og destinationskommune. Antal rejser på kommuneniveau beregnes ved at gange de nationale rejser på kommunematrixen.

Definitionen af turisme er, at man opholder sig uden for sit normale miljø. I VisitDenmarks beregning af dansk endagsturisme betyder det, at kun endagsrejser uden for turistens bopælskommunen indgår. Dog er det for endagsturisme besluttet, at frederiksbergborgere, der tager til Københavns Kommune, ikke er turister og vice versa. Desuden er endagsbesøg defineret som minimum tre timers varighed inklusive transport og med minimum 1 times ophold på destinationen. Samlet svarer antallet af endagsferieture til, at hver dansker i gennemsnit havde 8,6 ture om året.

Døgnforbruget er i overvejende grad indsamlet ved hjælp af VisitDenmarks Turistundersøgelse 2017. Der spørges i undersøgelsen til forbruget på en række forbrugskomponenter, og vha. disse oplysninger kan man danne sig et billede af, på hvilke varer og i hvilke brancher turisterne lægger deres penge. Idet der spørges til økonomisk rejsegruppe og opholdslængde kan forbruget fordeles ud på personligt forbrug pr. døgn i overensstemmelse med overnatningsstatistikken.

4.2.3 Udbudssiden

Oplysningerne fra udbudssiden – dvs. fra virksomhedernes side – stammer primært fra nationalregnskabet. De anvendte oplysninger om turismeudbuddet kategoriseres i satellitregnskabet i tre hovedkategorier: (1) turismeprodukter, (2) turismerelaterede produkter (detailhandel o. lign.) og (3) "andet".

I afsnit 4.7 og 4.8 findes en oversigt over, hvilke produkter og brancher der regnes som hhv. "turisme" og "turismerelaterede".

I nationalregnskabet udarbejdes en række såkaldte input/output-tabeller, der beskriver det økonomiske kredsløb i Danmark – dvs. hvordan penge og ressourcer bevæger sig rundt mellem brancher, det private og offentlige erhvervsliv mv. Den regionale og kommunale nedbrydning af nationalregnskabstal,

---

⁸ Vægtene halveres hvert år bagud.

beskæftigelsestal mv. i turismesatellitregnskabet sker på basis af CRT's samfundsøkonomiske model, SAM-K, bl.a. med input fra Danmarks Statistik.

4.3 Ændringer i data og metode siden sidste rapport

4.3.1 Dataændringer og nye resultater i forhold til rapporten om "Turismens økonomiske betydning 2018"

I forhold til "Turismens økonomiske betydning 2018" er der sket nogle dataændringer, der gør, at man ikke kan sammenligne resultaterne fra denne rapport, og at det ikke giver mening at lave tidsserier. Dette er årsagen til, at nærværende rapport kun dækker 2019.

Ændringerne er kort beskrevet i det følgende.

4.3.2 Nye data for små hoteller o.l. og campingpladser

En dataopdatering af overnatninger på små overnatningssteder opjusterer hotelturisters turismeforbrug. "Overnatninger på mindre hoteller og campingpladser" indsamles nu hvert år i stedet for hvert femte år. Før blev disse overnatninger opregnet på baggrund af undersøgelsen i 2016, hvor udviklingen i overnatninger på små overnatningssteder antog at følge udviklingen i store hotellers overnatninger. Opjusteringen er dermed udtryk for, at små hoteller, b&b o.l. havde højere vækst end de store hoteller fra 2016 til 2019. Campingturisters forbrug er marginalt berørt af ændringen, da de store campingpladser stadig fylder langt størstedelen.⁹

Da undersøgelsen vedrører alle overnatningsvirksomheder i CVR med 10-39 senge, udgår overnatningsformen, bondegårdsferie, som kategori i denne rapport. Dette skyldes, at størstedelen af virksomhederne i denne kategori, jf. VisitDenmarks GuideDanmark-database, har over 10 senge og dermed tælles i undersøgelsen af små overnatningssteder. Desuden har den hidtil anvendte bondegårdsferieundersøgelse ikke været opdateret i en årrække.

Som noget nyt har VisitDenmark desuden modtaget data for små hoteller o.l. og campingpladser på kommuneniveau, hvilket kan give noget forskydning i de kommuner, hvor små overnatningssteder udgør en særlig stor eller lille andel af overnatningstallene, hvis man sammenligner ny og gammel metode.

4.3.3 Nye data for overnattende udenlandske familie/venner

En dataopdatering af overnattende familie/venner fra udlandet opjusterer turismeforbruget marginalt, men giver nogle forskydninger mellem nationaliteter og kommuner, som nu opgøres mere detaljeret. Bl.a. er turismeforbruget i forbindelse med tyske og britiske familie- og vennebesøg lavere end i sidste års rapport, mens niveauet for amerikanske og hollandske er højere. Sidste års rapport var dog baseret på en ældre undersøgelse, så de fordelinger vurderes at være mere korrekte.

I alt er der nu data for 30 nationaliteter og 97 kommuner mod 20 nationaliteter og 91 kommuner i den tidligere version. Dette har været muligt gennem vejede gennemsnit af resultater fra undersøgelserne "Ferie- og forretningsrejser" 2012-2018. Den nyeste undersøgelse er brugt til at beregne det overordnede niveau af overnatninger, døgnforbrug og omsætning, mens data for nationaliteter og kommuner er beregnet som vejede fordelinger fra alle undersøgelser for at opnå en større stikprøve og sikkerhed. Af hensyn til aktualiteten vejer nyeste år tungest.

Da udenlandske familier/venner i undersøgelsen ikke spørges til forbrugsprodukter er der derfor anvendt Danmarks Statistiks forbrugsundersøgelse til at inddele forbruget i specifikke vare-/tjenestegrupper. Herved antages danskernes udenlandske familier og venner at have samme forbrugsmønster som danske husholdningers private forbrug.

---

⁹ <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=35104>

4.3.4 Modelforbedringer og fejlrettelser i udregning af turismens afledte effekter

I forbindelse med CRT's kvalitetssikring af overgangen til et nyt datahåndteringssystem har man forbedret modellen og rettet nogle fejl, der har betydning for udregningen af de afledte effekter. Her er de vigtigste forhold nævnt.

Der er blevet rettet en fejl i den gamle models personsattesatser, f.eks. i kommune- og kirkeskatten. Den tidligere model undervurderede således turisternes skattebidrag, men overvurderede samtidig turismens økonomiske og beskæftigelsesmæssige inducerede effekt. Når de ansatte i de turismeskabte job betaler en lavere skat, pga. den for lavt satte skattesats, vil en større del af deres indkomst alt andet lige gå til privatforbrug og skabe en højere induceret effekt. Sammenligner man med de nationale genberegnete totaleffekter i 2018, var personskatter undervurderet med ca. 6 mia. kr., mens turismeskabte job var overvurderet med 6.000 årsværk.

Der var i sidste års rapport byttet om på nationalitetsgrupperne "Øvrige Asien" og "Øvrige Amerika", hvilket nu er rettet.

Modelforbedringer inkluderer:

- Øget regnekraft giver nu mere præcise beregninger gennem øget antal iterationer i kommunernes intra- og interregionale handel.
- Forbedring af modellens fremskrivninger af f.eks. beskæftigelsen på brancheniveau samt eksport og import, herunder turistindtægter og -udgifter.
- De afledte effekter af dansk erhvervsturisme, som er en del af forbrug i produktion, beregnes nu mere præcist. I mellemregningerne påvirkes effekterne af virksomhedernes andel af råvareforbruget af turismerelaterede varer. Udregningerne er bl.a. forbedret ved at anvende personindkomst til at fordele turismeproduktion ud på kommuner i stedet for personindkomst og virksomheders profit, som i nogle tilfælde gav negative fortegn.

4.4 Usikkerhed i forbindelse med de turismøkonomiske beregninger

De største usikkerheder er knyttet til opgørelsen af turismeeffekter på lokalt niveau, idet en stor del af oplysningerne fra såvel efterspørgsels- som udbudssiden ikke er lokalt fordelte.¹⁰

En række usikkerheder er indbygget i data og der sker kontinuerligt forbedringer af de metodikker, der anvendes. Desuden arbejder LINE-modellen løbende med opdatering af nationalregnskabstidsserier og fremskrivninger for ikke-endelig data for bl.a. antal fuldtidsbeskæftigede og værditilvækst vha. den makroøkonomiske model ADAM. På nuværende tidspunkt er 2017 det seneste endelige referenceår i nationalregnskabet.

En central antagelse bag beregning af forbruget i kommunerne er, at hele turistens forbrug finder sted i den kommune, hvor turistene overnatter (eller slutdestinationen for endagsrejsende). Dette er naturligvis ikke altid korrekt. En følge af den antagelse er, at kommuner med stor tiltrækningskraft på overnattende turister med bopæl i andre kommuner - i kraft af f.eks. attraktioner - alt andet lige undervurderes i opgørelserne.

VisitDenmark og CRT arbejder løbende på at forbedre metoden for at kunne give det mest retvisende billede af turismen. Dette giver ændringer i niveauerne for nøgletallene - især på regionalt og lokalt niveau.

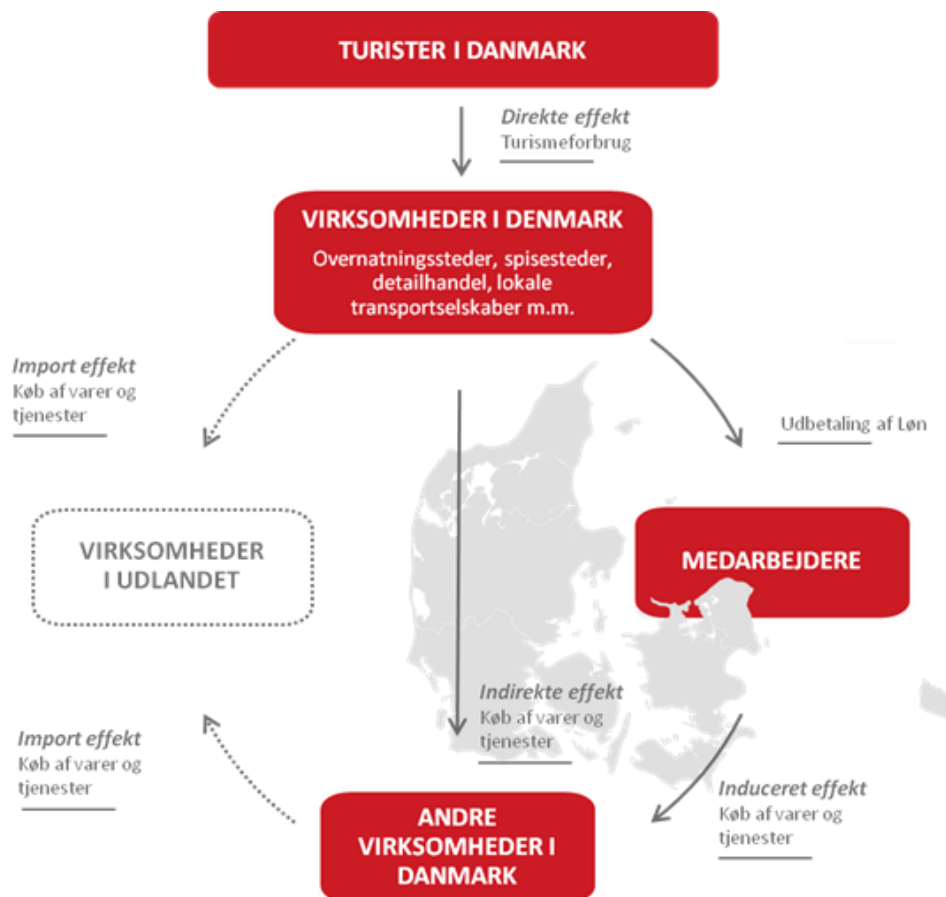
---

¹⁰ At udarbejde et satellitregnskab for turisme samt beregne de afledte effekter af turismen helt ned på kommunalt niveau kræver antagelser, som giver anledning til forbehold. Det danske satellitregnskab på kommuneniveau er en udfordring, idet data fra nationalregnskabet på produktniveau sjældent er geografisk opdelt. Derfor fordeler CRT og Danmarks Statistik bl.a. omsætningen på kommuner vha. estimeringsmetoder. En af metoderne er at anvende lønsummen på arbejdsstederne til at fordele en branches omsætning.

4.4 Beregning af afledte effekter i LINE-modellen

Turismens afledte effekter er ikke en del af satellitregnskabet. VisitDenmark beregner de afledte effekter vha. LINE-modellen,¹¹ som bygger på data fra satellitregnskabet. Figur 4.4.1 illustrerer, hvordan og hvor de forskellige effekter opstår.

Figur 4.4.1 Det turismøkonomiske flow af effekter

Udgangspunktet er turistens direkte forbrug i forskellige virksomheder. Virksomhederne tilhører en lang række brancher, og i hver branche kan en større eller mindre andel af den samlede omsætning tilskrives turismeforbrug. F.eks. har hoteller en stor del af omsætningen fra turister, mens detailhandlen har en mindre. De virksomheder, som turisten har brugt penge i, køber råvarer og andet i andre virksomheder, som således også påvirkes af det oprindelige turismeforbrug. Dette kaldes den *indirekte effekt*. Desuden udbetaler virksomhederne løn til sine medarbejdere, som anvender en del af denne til forbrug. Dette kaldes den *inducerede effekt*. Endelig er der en del af omsætningen, som bliver anvendt til *import*, og som derfor forsvinder ud af den danske økonomi. På engelsk kaldes dette "leakage" – lækage.

LINE-modellens multiplikatorer

Alle effekterne kan kobles sammen, og den såkaldte tekniske multiplikator kan beregnes:

¹¹ VisitDenmark anvender LINE-modellen, fordi den er kommunalt baseret og dermed mere anvendelig til analyser på kommunalt og regionalt niveau end andre makroøkonomiske modeller, som f.eks. ADAM-modellen, der er nationalt baseret.

$$\text{Teknisk multiplikator} = \frac{\text{Direkte} + \text{indirekte} + \text{induceret} - \text{import}}{\text{Direkte}}$$

Den tekniske multiplikator viser, hvor meget den direkte effekt bliver ganget op, når den siver ud i økonomien. Til at beregne disse effekter anvendes en økonomisk model.¹²

Ud over den tekniske turismemultiplikator anvender VisitDenmark såkaldte turismemultiplikatorer, der relaterer turismeomsætningen (mio. kr.) til den turismeafledte beskæftigelse (fuldtidsbeskæftigede), værditilvækst (mio. kr.) og skatteprovenu (mio. kr.). VisitDenmarks turismemultiplikatorer er ikke multiplikatorer i gængs forstand, men forholdstal mellem omsætning og afledte effekter. De opgøres således:

$$\text{Multiplikator} = \frac{\text{Samlet turismeafledt effekt}}{\text{Samlet turismeforbrug}}$$

VisitDenmark anvender bl.a. turismemultiplikatorerne til at analysere, hvordan ændringer i turismeforbruget forplanter sig i samfundet gennem ændringer i jobskabelse, værditilvækst og skatteindtægter.

---

¹² CRT publicerede i 2016 notatet "En introduktion til multiplikatorer inden for området turisme og dansk praksis på området", der uddyber anvendelsen af multiplikatorer med udgangspunkt i litteraturen på området, og bl.a. analyserer historiske TSA-multiplikatorer. Herudover analyseres, hvilke faktorer, der påvirker størrelsen af turismemultiplikatorer i danske regioner og kommuner. Notatet egner sig til læsere med interesse i analyse af turismeøkonomiske effekter.

4.6 Kilder til overnatninger

Overnatning	Komplet Geografi	Dækning	Kilde	Producent	År	Usikkerhed
Hotel	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge	Overnatningsstatistikken	Danmark Statistik*	2019	Lille
Feriecenter	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2019	Lille
Camping	Kommuner	Totaltælling min. 75 enheder	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik*	2019	Lille
Vandrerhjem	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge og Danhostel-medlemmer	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2019	Lille
Lystbådehavn (betalte)	Kommuner	Totaltælling (frivillig)	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2019	Lille
Lejet feriehus gennem udlejningsbureau	Kommuner	Totaltælling min. 25 disponible huse	Feriehusstatistikken	Danmarks Statistik*	2019	Lille
Krydstogt	Kommuner	Totaltælling	Havneanløbslister, og CCN's passager survey 2016	VisitDenmark, CCN/WOCO, Cruise Baltic	2019	Lille
Lejet helårsbolig	Kommuner	Airbnb	Ankomststatistik og gennemsnitlige opholdslængder	Airbnb, bedømmelser til kommunefordeling, BBR	2019	Medium
Eget feriehus	Amter	Stikprøve	Undersøgelsen af feriehusudlejningen i Danmark	Danmarks Statistik	2005	Medium
Lånt feriehus	Amter	Stikprøve	Sommerhusundersøgelsen	Danmarks Statistik	2014	Medium
Festival (overnattende)	Kommuner	Totaltælling	Indsamling	VisitDenmark	2008	Medium
Udenlandske endagsferierejsende	National	Stikprøve	Undersøgelse	Institut for Grænseregionsforskning	2003	Stor
Danske endagsferierejsende	Kommuner	Stikprøve	Transportvaneundersøgelsen	DTU	2019	Medium
Dansk endagsforretningsrejsende	Kommuner	Stikprøve	Transportvaneundersøgelsen	DTU	2019	Medium
Udlændinges ophold hos familie og venner i Danmark	Kommuner	Stikprøve	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2018	Medium
Danskeres ophold v. familie og venner	Amter	Stikprøve	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Medium

Noter: VisitDenmark opregner for små enheder.

Usikkerhed: Lille: Baseret på løbende statistik. Medium: Baseret på enkeltstående undersøgelse eller løbende undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen. Stor: Estimeret eller enkeltstående undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen.

4.7. Kilder til døgnforbrug

Overnatningsform	Komplet Geografi	Kilde	Producent	År*	Usikkerhed
Hotel	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Feriecenter	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Camping	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Vandrerhjem	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Lystbådehavn (betalte)	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Lejet feriehus gennem udlejningsbureau	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Krydstogt	Krydstogts-kommuner	CCN's passager survey og VisitDenmarks beregninger	WOCO/CNN	2016	Medium
Lejet helårsbolig	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Medium
Eget feriehus	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2006	Medium
Lånt feriehus	Amter	Turistundersøgelsen	Danmarks Statistik	2014	Medium
Festival (overnattende)	Kommuner	Indsamling	VisitDenmark	2002	Medium
Udenlandske endagsferierejsende	National	Undersøgelse	Institut for Grænsforskning	2003	Stor
Danske endagsferierejsende	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Stor
Dansk endagsforretningsrejsende	National	Beregnet fra udbudssiden	Danmarks Statistik	2006	Stor
Udlændinges ophold hos familie og venner i Danmark	National	Ferie- og forretningsrejsende, Forbrugsundersøgelsen	Danmarks Statistik	2018	Medium
Danskeres ophold hos familie og venner	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2005	Medium

Noter: Opregnet til 2019-priser.

Usikkerhed: Lille: Baseret på løbende statistik. Medium: Baseret på enkeltstående undersøgelse eller løbende undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen. Stor: Estimeret eller enkeltstående undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen.

4.7. Turismebrancher og -produktafgrænsninger

4.7.1 Turismeerhverv (turismespecifikke brancher i dansk TSA)

NACE (rev. 2)	DB07	Turismeerhverv
Overnatningssteder		
55.10	55.10.10	Hoteller
55.10	55.10.20	Konferencecentre og kursusjendomme
55.20	55.20.00	Ferieboliger og andre indlogeringsfaciliteter til kortvarige ophold
55.30	55.30.00	Campingpladser
55.90	55.90.00	Andre overnatningsfaciliteter
68.31	68.31.20	Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.
Restauranter m.v.		
56.10	56.10.10	Restauranter
56.10	56.10.20	Pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv.
56.21	56.21.00	catering
56.29	56.29.00	Anden restaurationsvirksomhed
56.30	56.30.00	Café, værtshuse, diskoteker mv.
Transportvirksomheder		
49.10	49.10.00	Passagertransport med regional- eller fjerntog
49.31	49.31.10	Rutebuskørsel, by - og nærtrafik
49.31	49.31.20	S-togstrafik, metro og andre nærbaner
49.32	49.32.00	Taxikørsel
49.39	49.39.20	Turistkørsel og anden landpassagertransport
50.10	50.10.00	Sø - og kysttransport af passagerer
50.30	50.30.00	Transport af passagerer ad indre vandveje
51.10	51.10.10	Ruteflyvning
51.10	51.10.20	Charter/taxiflyvning
52.21	52.21.30	Drift af betalingsveje, - broer og tunneller *
77.11	77.11.00	Udlejning og leasing af biler og lette motorkøretøjer**
Rejse-service		
79.11	79.11.00	Rejsebureauer
79.12	79.12.00	Rejsearrangører
79.90	79.90.00	Andre reservationstjenesteydelser og tjenesteydelser i forbindelse hermed
Kultur, forlystelser og sport		
90.01	90.01.10	Teater- og koncertvirksomhed
91.01	91.01.10	Biblioteker
91.02	91.02.00	Museer
91.03	91.03.00	Historiske monumenter og bygninger og lignende attraktioner
91.04	91.04.00	Botaniske og zoologiske haver samt naturreservater
93.11	93.11.00	Drift af sportsanlæg
93.19	93.19.00	Andre sportsaktiviteter
93.21	93.21.00	Forlystelsesparker o.l.
93.29	93.29.90	Andre forlystelser og fritidsaktiviteter

93.29   93.29.10   Lystbådehavne ***

4.7.2. Detailhandel og turismerelevante erhverv (aggregerede branchegrupper) (turismeforbundne brancher i dansk TSA)

NACE (rev. 2)	DB07	Turismeerhverv
10.11-10.92		Fødevareindustrien
11.01-12.00		Fremstilling af drikkevarer og tobaksprodukter
19.20	19.20.00	Fremstilling af raffinerede mineralolieprodukter
13.00-33.00		Fremstillingsindustrien, for eksempel
	14.11.00	14.11.00 beklædningsartikler af læder
	15.20.00	15.20.00 fodtøj
	26.52.00	26.52.00 ure
46.11-46.90	46.11.00- 46.90.00	Alle erhverv i forbindelse med engroshandel detailhandel
47.11-47.99	47.11.10-47.99.00	Alle erhverv i forbindelse med engroshandel
<i>82.30</i>	<i>82.30.00</i>	<i>82.30 Organisering af kongresser, messer og udstillinger ****</i>

Anm: NACE: Nomenclature of activity of European Communities. DB07: Dansk Branchekode 2007

* Under "hjelpevirksomhed i forbindelse med transport".

** Under "udlejning og leasing".

*** Lystbådehavne var tidligere placeret i "Rejseservice".

**** Denne branche indgår kun i satellitregnskabet for mødeindustrien.

Kilde: Danmarks Statistik, Dansk Branchekode 2007 - Kompendium.

4.8. Turismeprodukter (turismekaraktteristiske produkter i dansk TSA)

Kode i NRNR	Turismeprodukter
Overnatning:	
T551010	Hoteller
T551020	Konferencecentre, kursusjendom
T552000	Ferieboliger og lign.
T553000	Campingpladser
T559000	Andre overnatningsfaciliteter
T683120	Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.
Restaurant:	
T561000	Restauranter, pizzeriaer mv.
T562100	catering
T562900	Kantiner, anden restaurantvirksomheder
T563000	Caféer, værtshuse, diskoteker
Transport:	
T491000	Jernbaner, passagertransport
T493110	Rutebuskørsel, by og nærtrafik
T493120	Bus, S-togstrafik, metro, nærbaner
T493920	Turistkørsel, landpassage transport
T501000	Sø - og kysttransport af passagerer
T503040	Transport ad indre vandveje
T511010	Ruteflyvning
T511020	Charter- og taxifyvning
T522130	Betalingsvej, - bro og - tunneller
T771100	Personbiludlejning
Rejse-service:	
T791100	Rejsebureauer
T791200	Rejsearrangører
T799000	Turistbureauer, mv.
Kultur, forlystelser og sport:	
T900110	Teater- og koncertvirksomhed
T910110	Biblioteker
Q910200	Museer, offentlige ikke-markedsmæssige
S910200	Museer, offentlige salgsindtægter
T910200	Museer, markedsmæssige
T910400	Botaniske og zoologiske haver
T931100	Idrætsanlæg, markedsmæssige
T931900	Andre sportsaktiviteter
K930020	Drift af egne forlystelser mv.
Q932100	Forlystelsesparker, offentlige ikke-markedsmæssige
S932100	Forlystelsesparker, offentlige salgsindtægter
T932100	Forlystelsesparker o.l.
T932910	Lystbådehavne

Detailhandel mm. (aggregerede produkter)

100010-100050	Fødevarerindustrien
110000-120000	Drikkevarer- og tobaksindustrien
190000	Benzin og andre brændselsprodukter
130000-330000	Fremstillingsindustrien
T460000-T470000	Detail- og engroshandelsavance
T823000-VAK82meet	Kongres- og messeudstilling*

Anm:

*Dette produkt indgår kun i satellitregnskabet for mødeindustrien.

Det skal i øvrigt bemærkes, at ikke alle turismeprodukter bliver produceret i turismebrancherne. Når turismeprodukterne i LINE-modellen bliver aggregeret, bliver f.eks. *produktet* "Udlejning af sommerhuse" produceret af *branchen* "Ejendomsmægler, bolig og husleje", der pga. størrelsen af den ikke-turismereleterede del af branchen er placeret i "Andre brancher" i tabellerne i rapporten. Tilsvarende indgår *produktet* "biludleje" (lokal transport) nu i *branchen* "Erhvervsservice", der ligeledes er placeret i "Andre brancher".